

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2016
(OR. en)

9226/16

ECOFIN 466
UEM 212
SOC 330
EMPL 226
COMPET 300
ENV 345
EDUC 201
RECH 192
ENER 208
JAI 456

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	9140/16 ECOFIN 431 UEM 181 SOC 295 EMPL 191 COMPET 268 ENV 312 EDUC 168 RECH 160 ENER 173 JAI 418 - COM(2016) 343 final
Θέμα:	Σύσταση για ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας για το 2016 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας για το 2016

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, όπως αναθεωρήθηκε και συμφωνήθηκε σε διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου, το οποίο βασίζεται στην πρόταση της Επιτροπής COM(2016) 343 τελικό.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

**σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας για το 2016
και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της
Ρουμανίας για το 2016**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ρουμανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.
- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Ρουμανία δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ρουμανίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και όσον αφορά την επίτευξη των εθνικών της στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η έκθεση περιελάμβανε επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Στις 8 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ρουμανία δεν εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες.
- (3) Στις 28 Απριλίου 2016, η Ρουμανία υπέβαλε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το Πρόγραμμα Σύγκλισης για το 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

- (4) Κατά τον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την περίοδο 2014-2020 συνυπολογίστηκαν οι σχετικές ειδικές για τη χώρα συστάσεις. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να κάνει χρήση της εν λόγω διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.
- (5) Το τρίτο πρόγραμμα χρηματοδοτικής συνδρομής για τη στήριξη του ισοζυγίου πληρωμών (2013-2015) έληξε τον Σεπτέμβριο του 2015 χωρίς να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση. Η τρίτη επίσημη αποστολή αξιολόγησης (16-30 Ιουνίου 2015) για να αξιολογηθεί η εφαρμογή των όρων του προγράμματος δεν έχει ολοκληρωθεί. Αν και επιτεύχθηκε μερική πρόοδος σε διάφορους τομείς, τα τρέχοντα και τα προηγούμενα επιτεύγματα του προγράμματος υπονομεύθηκαν σε βασικούς τομείς πολιτικής. Η εποπτεία μετά το πρόγραμμα ξεκίνησε την 1η Οκτωβρίου 2015 και θα συνεχιστεί μέχρι να επιστραφεί τουλάχιστον το 70 % του δανείου που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του πρώτου προγράμματος του ισοζυγίου πληρωμών, δηλαδή τουλάχιστον έως την άνοιξη του 2018.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (6) Η Ρουμανία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σύγκλισης του 2016, η κυβέρνηση σχεδιάζει επιδείνωση του ονομαστικού ισοζυγίου από -0,7 % το 2015 σε -2,9 % του ΑΕΠ το 2016 και το 2017. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να επιδεινωθεί επίσης. Το πρόγραμμα σκοπεύει να αποκλίνει από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο - διαρθρωτικό έλλειμμα 1 % του ΑΕΠ - το οποίο είχε επιτευχθεί το 2014 και το 2015 και δεν σχεδιάζει την επιστροφή σε αυτόν εντός της περιόδου του προγράμματος. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σύγκλισης, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει κάτω του 40 %, κατά τον χρονικό ορίζοντα του προγράμματος. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο για το 2016 και ελαφρώς ευνοϊκό για το 2017. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης τόσο το 2016 όσο και, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, το 2017. Επιπλέον, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016 προβλέπεται έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της τάξεως του 3,4 % του ΑΕΠ για το 2017, το οποίο υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που προβλέπει η Συνθήκη. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σύγκλισης και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Ρουμανίας με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016 και το 2017.
- (7) Το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ρουμανίας είναι αποδεκτό όσον αφορά τις διατάξεις, αλλά δεν εφαρμόζεται αποτελεσματικά στην πράξη. Κανένα από τα πρόσφατα δημοσιονομικά μέτρα που αυξάνουν το έλλειμμα δεν εισήχθη ή υιοθετήθηκε ως μέρος της συνήθους διαδικασίας του προϋπολογισμού. Το 2015 δεν τηρήθηκε η απαίτηση οι νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες για την αύξηση των κρατικών δαπανών ή τη μείωση των δημόσιων εσόδων να συνοδεύονται από εκτίμηση αντικτύπου εγκεκριμένη από το υπουργείο Οικονομικών, να τηρούνται τα ανώτατα όρια δαπανών, και να προτείνονται αντισταθμιστικά μέτρα για τη μείωση των εσόδων. Στην πράξη, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο έχει ελάχιστο χρόνο για να αντιδράσει στις δημοσιονομικές προτάσεις και οι γνώμες και συστάσεις του δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη. Ο προϋπολογισμός του 2016 θέτει ως στόχο δημοσιονομικό έλλειμμα ύψους 2,95 % του ΑΕΠ, οδηγώντας σε σημαντική απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο στόχο. Αυτό αποτελεί απομάκρυνση από το εθνικό δημοσιονομικό πλαίσιο.

- (8) Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μια σειρά από μέτρα για τη βελτίωση της είσπραξης φόρων και την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι υποχρεωτικές ταμειακές μηχανές, οι ενισχυμένοι κανόνες για τις πληρωμές με μετρητά, μια νέα διαδικασία εγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ, η εντατικοποίηση του ελέγχου από τη φορολογική αρχή (ANAF) και η συνεχιζόμενη αναδιοργάνωση της αρχής αυτής. Ωστόσο, το υψηλό επίπεδο της φοροδιαφυγής και το χαμηλό επίπεδο φορολογικής συμμόρφωσης εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση. Η αδήλωτη εργασία και η μη δήλωση όλων των εισοδημάτων εξακολουθούν να επηρεάζουν τα φορολογικά έσοδα και να προκαλούν στρεβλώσεις στην οικονομία. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων, μεταξύ των οποίων τα μέτρα από την επιθεώρηση εργασίας, για να περιοριστεί η αδήλωτη εργασία εξακολουθούν να είναι περιορισμένα.
- (9) Ο νόμος για την εξίσωση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών εκκρεμεί ενώπιον του Κοινοβουλίου από το 2013. Η έγκρισή του θα οδηγούσε σε αύξηση της συμμετοχής των γυναικών μεγαλύτερης ηλικίας στην αγορά εργασίας, μειώνοντας τις συνταξιοδοτικές διαφορές μεταξύ των φύλων και περιορίζοντας τον κίνδυνο της φτώχειας μεταξύ των ηλικιωμένων.
- (10) Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας βελτιώθηκαν το 2015. Η ανεργία είναι χαμηλή και το ποσοστό απασχόλησης έχει αυξηθεί. Η μακροχρόνια ανεργία είναι κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις, ιδίως σε σχέση με το υψηλό ποσοστό των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, ενώ υπάρχει περιορισμένη ευαισθητοποίηση για την ενεργοποίηση τους με αποτελεσματικό τρόπο.
- (11) Ο εθνικός οργανισμός απασχόλησης υστερεί όσον αφορά την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών σε άτομα που αναζητούν εργασία, και παρέχει περιορισμένες μόνον υπηρεσίες στους εργοδότες, παρά την υποχρεωτική διαβίβαση των κενών θέσεων στον εθνικό οργανισμό απασχόλησης. Έχει θεσπιστεί διαδικασία για την παροχή εξατομικευμένης στήριξης στις διάφορες κατηγορίες ανέργων, αλλά δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή. Η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών είναι πολύ περιορισμένη, καθιστώντας την ενεργοποίηση των δικαιούχων κοινωνικής βοήθειας ακόμη δυσκολότερη.
- (12) Ο κατώτατος μισθός, ο οποίος είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην Ένωση, έχει αυξηθεί σημαντικά από το 2013. Η απουσία αντικειμενικών κριτηρίων για τον καθορισμό του δημιουργεί αβεβαιότητα. Συστάθηκε τριμερής ομάδα εργασίας για να ασχοληθεί με τη μεταρρύθμιση της διαδικασίας καθορισμού του κατώτατου μισθού, αλλά εξακολουθούν να μην υπάρχουν σαφείς οδηγίες και κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τον αντίκτυπο του στη δημιουργία θέσεων εργασίας, τις κοινωνικές συνθήκες και την ανταγωνιστικότητα. Συνολικά, ο κοινωνικός διάλογος παραμένει περιορισμένος.

- (13) Η Ρουμανία αντιμετωπίζει έναν από τους υψηλότερους κινδύνους φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην Ένωση. Η ενεργοποίηση της συμμετοχής των ατόμων που λαμβάνουν κοινωνικά βοηθήματα στην αγορά εργασίας είναι πολύ περιορισμένη, ιδίως στις αγροτικές περιοχές. Ο κοινωνικός δείκτης αναφοράς, στον οποίο βασίζονται τα ποσά για κοινωνικές παροχές δεν επικαιροποιείται τακτικά σύμφωνα με το οικονομικό πλαίσιο, γεγονός το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει την επάρκεια των παροχών με την πάροδο του χρόνου. Ο νόμος περί ελαχίστου εισοδήματος ένταξης, ο οποίος αναμένεται να βελτιώσει τη στοχοθέτηση και την επάρκεια των παροχών, καθώς και τη συμμετοχή όσων λαμβάνουν το ελάχιστο εισόδημα ένταξης στην αγορά εργασίας, έχει υποβληθεί στο Κοινοβούλιο για έγκριση. Ωστόσο, πολλά από τα μέτρα της κυβέρνησης για την καταπολέμηση της φτώχειας στοχεύουν στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, ακολουθώντας μια συνολική προσέγγιση (εκπαίδευση, υγεία, στέγαση, κοινωνικές παροχές, μεταφορές).
- (14) Η Ρουμανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης. Αρκετές στρατηγικές καλύπτουν τη διά βίου μάθηση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Ωστόσο, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου παραμένει αρκετά πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, εν μέρει λόγω των σημαντικών καθυστερήσεων στην υλοποίηση της στρατηγικής που εγκρίθηκε το 2015. Τα προγράμματα πρόληψης και επανόρθωσης είναι περιορισμένα. Ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι Ρομά και τα παιδιά από φτωχές οικογένειες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση και την ολοκλήρωση ποιοτικής εκπαίδευσης, ιδίως σε αγροτικές περιοχές. Στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για τη στήριξη της συμμετοχής των μειονεκτούντων μαθητών στο νηπιαγωγείο (3-6 ετών). Η παροχή υπηρεσιών για παιδιά προσχολικής ηλικίας από 0 έως 3 ετών εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Η πρόσφατη νομοθεσία για την επέκταση των διατάξεων για τις γονικές άδειες, καθώς και τα ανεπαρκή κίνητρα για εργασία, μπορεί να αυξήσουν τα εμπόδια για τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η συμμετοχή στην ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, αλλά τα ποσοστά εγκατάλειψης της εκπαίδευσης αυτής παραμένουν υψηλά. Το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξάνεται, αλλά η ποιότητα και η συνάφεια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας είναι περιορισμένη. Η συμμετοχή στην εκπαίδευση των ενηλίκων είναι πολύ χαμηλή.
- (15) Τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας στη Ρουμανία είναι πενιχρά. Το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση είναι πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ, τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες. Η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και η υπερβολική εξάρτηση από τη νοσοκομειακή περίθαλψη εξακολουθούν να αποτελούν μείζονες ανησυχίες. Οι ευρέως διαδεδομένες άτυπες πληρωμές μειώνουν την πρόσβαση των ατόμων με χαμηλά εισοδήματα σε υγειονομική περίθαλψη. Η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη για τους συνταξιούχους με χαμηλό εισόδημα και τα άτομα σε απομακρυσμένες και απομονωμένες κοινότητες. Ένα δίκτυο κοινωνικών διαμεσολαβητών και διαμεσολαβητών υγείας είναι υπό ανάπτυξη και ένα σχέδιο νόμου έχει προταθεί για τις κοινοτικές υπηρεσίες. Η αποϊδρυματοποίηση των ατόμων με αναπηρία εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση.

- (16) Η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της χαμηλής χρηματοδότησης του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης και την αναποτελεσματική χρήση των δημόσιων πόρων. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν την εκκαθάριση καθυστερούμενων οφειλών στον τομέα της υγείας, την ενίσχυση της βιωσιμότητας των φαρμακευτικών δαπανών, την εφαρμογή λύσεων ηλεκτρονικής υγείας, τη βελτίωση της χρηματοδότησης του συστήματος υγείας, τη χάραξη μιας στρατηγικής για τη μεταφορά πόρων από τη νοσοκομειακή περίθαλψη στην προληπτική και την πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και κεντρικές διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Ωστόσο, η έλλειψη διοικητικής ικανότητας καθυστερεί την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την υγεία 2014-2020. Ειδικότερα, η αποτελεσματικότητα του συστήματος υγείας δυσχεραίνεται από καθυστερήσεις στον εξορθολογισμό του νοσοκομειακού τομέα και στη μετάβαση από την ενδονοσοκομειακή στην αποδοτικότερη ως προς το κόστος εξωνοσοκομειακή περίθαλψη.
- (17) Οι βασικές αναπτυξιακές ανισότητες στη Ρουμανία παρατηρούνται μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Τα αποτελέσματα όσον αφορά την απασχόληση, τον κοινωνικό τομέα, την υγειονομική περίθαλψη και την εκπαίδευση είναι χαμηλότερα στις αγροτικές περιοχές και οι πολίτες έχουν πολύ πιο περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση, τις ιατρικές υπηρεσίες, τις βασικές υπηρεσίες κοινής ωφελείας και τις δημόσιες υπηρεσίες, λόγω των περιορισμένων και κατακερματισμένων τοπικών διοικητικών ικανοτήτων. Εν τω μεταξύ, η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών είναι περιορισμένη εξαιτίας των μη ανεπτυγμένων υποδομών μεταφορών και των περιορισμένων δημόσιων και ιδιωτικών μεταφορών, σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος μετακίνησης και την περιορισμένη πρόσβαση σε ευρυζωνικές υποδομές. Η χαμηλή προστιθέμενη αξία στη γεωργία και η έλλειψη οικονομικής διαφοροποίησης στις αγροτικές περιοχές εμποδίζουν την ανάπτυξη μιας βιώσιμης αγροτικής οικονομίας. Υψηλό ποσοστό του αγροτικού εργατικού δυναμικού εργάζεται στη γεωργία μερικής ή ολικής κάλυψης ιδίων αναγκών η οποία συνδέεται με αφανή ανεργία ή μη αμειβόμενη οικογενειακή εργασία, χαμηλή παραγωγικότητα και φτώχεια. Η δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της φτώχειας, η οποία πρόκειται να χρηματοδοτηθεί κυρίως με κονδύλια της ΕΕ, παρέχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την καταπολέμηση της φτώχειας, μεταξύ άλλων στις αγροτικές περιοχές. Υπάρχουν σχέδια για τη δημιουργία ολοκληρωμένων κοινοτικών ομάδων, οι οποίες θα προσφέρουν διάφορες ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε κοινότητες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, αλλά τα σχέδια αυτά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή.

- (18) Το στρατηγικό πλαίσιο για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης ισχύει από το 2014, αλλά ο ρυθμός εκτέλεσής του ήταν αργός το 2015. Ορισμένες βασικές πρωτοβουλίες εγκρίθηκαν το 2016 προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις στην υιοθέτηση μιας γενικής και διαφανούς προσέγγισης όσον αφορά τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, ιδίως όσον αφορά τις προσλήψεις/διορισμούς, την αξιολόγηση, τους μισθούς, την εξέλιξη της σταδιοδρομίας σε όλες τις κατηγορίες προσωπικού, καθώς και την κατάρτιση, αφήνει περιθώρια για μια αυθαίρετη προσέγγιση των βασικών διαδικασιών και αποφάσεων. Το γεγονός αυτό, παράλληλα με τις ασταθείς οργανωτικές δομές, έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανεξαρτησία και τον επαγγελματισμό της δημόσιας διοίκησης και, ως εκ τούτου, στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά του. Οι πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες, ένα αναποτελεσματικό σύστημα δημόσιων συμβάσεων και η εκτεταμένη διαφθορά περιορίζουν την παροχή υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης), τόσο για το κοινό, όσο και για τις επιχειρήσεις. Ο στρατηγικός σχεδιασμός, η κατάρτιση προϋπολογισμού για κάθε πρόγραμμα, οι πρακτικές διαβούλευσης και η τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής εξακολουθούν να υποχρησιμοποιούνται. Οι προκλήσεις αυτές εμποδίζουν την εφαρμογή σημαντικών πολιτικών σε πολλούς τομείς, όπως την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων κονδυλίων της ΕΕ και άλλη χρηματοδοτική στήριξη.
- (19) Οι κρατικές επιχειρήσεις οι οποίες κυριαρχούν στους βασικούς οικονομικούς τομείς τείνουν να έχουν χαμηλές επιδόσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές απαντώνται ιδίως σε βασικούς κλάδους υποδομών, αντιπροσωπεύοντας το 44 % του κύκλου εργασιών και το 77 % της απασχόλησης στον τομέα της ενέργειας και το 24 % και 28 % αντίστοιχα στον τομέα των μεταφορών. Το επείγον κυβερνητικό διάταγμα 109/2011 για την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων έγινε νόμος στις 10 Μαΐου 2016 περιλαμβάνοντας τροποποιήσεις ώστε οι διατάξεις να είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένες με τις διεθνείς ορθές πρακτικές. Η Ρουμανία επανέλαβε την πρόσληψη επαγγελματιών μάνατζερ σε αντικατάσταση της προσωρινής διοίκησης αρκετών κρατικών επιχειρήσεων, αλλά η πρόοδος ήταν πιο αργή απ' ό,τι είχε ανακοινωθεί αρχικά. Η διαφάνεια και η λογοδοσία των κρατικών επιχειρήσεων θα μπορούσε να βελτιωθεί εάν επιταχυνόταν η έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών και η έγκριση και δημοσίευση των ελεγμένων ετήσιων λογαριασμών. Ένας νέος νόμος περί ιδιωτικοποιήσεων βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας. Ωστόσο, μπορεί να περιλαμβάνει διατάξεις που είναι ασύμβατες με τη νομοθεσία για την εταιρική διακυβέρνηση. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν οι πιθανές επικαλύψεις όσον αφορά τις ευθύνες του ειδικού διαχειριστή της ιδιωτικοποίησης και της διοίκησης μιας εταιρείας.

- (20) Παρά τις προσπάθειες των δικαστικών θεσμών για την αντιμετώπιση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου, η διαφθορά εξακολουθεί να υφίσταται σε πολλούς τομείς της οικονομίας και σε αυτήν εμπλέκονται διορισμένοι ή εκλεγμένοι αξιωματούχοι σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς και δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι δημόσιων οργανισμών. Σημαντικές δικαστικές μεταρρυθμίσεις τίθενται σε εφαρμογή, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες για τον υψηλό φόρτο εργασίας στα δικαστήρια, την προβλεψιμότητα και την ορθή εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων καθώς και τις εξωτερικές πιέσεις που δέχονται οι δικαστές. Στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου, η Ρουμανία δέχεται συστάσεις στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Οι τομείς αυτοί δεν καλύπτονται, επομένως, από τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για τη Ρουμανία.
- (21) Η ευρωστία του χρηματοπιστωτικού τομέα έχει βελτιωθεί. Ωστόσο, ο τομέας παραμένει ευάλωτος σε εσωτερικές νομικές πρωτοβουλίες. Ο πρόσφατα ψηφισθείς νόμος περί απαλλαγής από χρέη, με αναδρομική εφαρμογή για το υφιστάμενο απόθεμα δανείων, μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για πολλά πιστωτικά ιδρύματα και να οδηγήσει σε μείωση των πιστωτικών δραστηριοτήτων. Ο νόμος αυτός μπορεί να αυξήσει τους κινδύνους για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα με συνέπειες για ολόκληρη την οικονομία. Άλλες εξελίξεις που ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις τράπεζες είναι μεταξύ άλλων η πρόταση για τη μετατροπή των δανείων που έχουν ληφθεί σε ξένο νόμισμα σε δάνεια σε εγχώριο νόμισμα και ορισμένες δικαστικές αποφάσεις σχετικά με τις καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες στις συμβάσεις δανείου.
- (22) Οι ανεπαρκείς ή χαμηλής ποιότητας υποδομές αποτελούν έναν από τους παράγοντες που δημιουργούν τα περισσότερα προβλήματα στην επιχειρηματική δραστηριότητα στη Ρουμανία και αποτελούν εμπόδιο για το εμπόριο και την οικονομική ανάπτυξη. Παρά την πρόσφατη ελαφρά βελτίωση, η Ρουμανία εξακολουθεί να κατατάσσεται τελευταία μεταξύ των χωρών της περιοχής όσον αφορά την εκτίμηση της ποιότητας των υποδομών μεταφορών και επικοινωνιών. Το οδικό της δίκτυο είναι μικρό σε σύγκριση με εκείνο των άλλων χωρών της περιοχής και με το μέγεθος της χώρας. Η έκδοση του ρυθμιστικού σχεδίου για τις μεταφορές και της συνοδευτικής μεταρρύθμισης του σιδηροδρομικού τομέα έχει καθυστερήσει επανειλημμένα.

- (23) Οι δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν από το 2008, παρά την ευρεία διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων, ιδίως από κονδύλια της ΕΕ. Η τάση αυτή αντιστράφηκε το 2015, όμως οι δημόσιες επενδύσεις αναμένεται να παρουσιάσουν επιβράδυνση από το 2016 και μετά, καθώς η εφαρμογή του προγράμματος για την περίοδο 2014-2020 δεν έχει αρχίσει πλήρως και δεν έχουν δρομολογηθεί αρκετά ώριμα έργα. Η Ρουμανία κατέβαλε πρόσφατα και συνεχίζει να καταβάλλει προσπάθειες για την ενίσχυση της διυπουργικής συνεργασίας, την αναδιοργάνωση του συστήματος δημόσιων συμβάσεων και τη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων. Παρ' όλα αυτά, η προετοιμασία των σχεδίων δημοσίων επενδύσεων εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής και να επιδέχεται εξωτερικής επιρροής. Η επιλογή των σχεδίων εξακολουθεί να δυσχεραίνεται από την έλλειψη μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού καθώς και στρατηγικών προτεραιοτήτων, την ανάγκη να επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ πολυάριθμων φορέων λήψης αποφάσεων, την περιορισμένη εξουσία επιβολής του νόμου που διαθέτει η μονάδα αξιολόγησης δημοσίων επενδύσεων του υπουργείου Δημόσιων Οικονομικών και την έλλειψη κριτηρίων επιλογής στο εθνικό πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης.
- (24) Παρά τις σημαντικές βελτιώσεις στην ανταγωνιστικότητα του κόστους και τις εμπορικές της επιδόσεις, η μη σχετιζόμενη με το κόστος ανταγωνιστικότητα εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τη Ρουμανία. Τα διαρθρωτικά εμπόδια παρεμποδίζουν τη μετάβαση προς μια οικονομία υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και περιορίζουν την ικανότητα της Ρουμανίας να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η πολυπλοκότητα των διοικητικών διαδικασιών, η μεταβλητότητα των δημοσιονομικών και φορολογικών πολιτικών και το υποτονικό επιχειρηματικό περιβάλλον εξακολουθούν να επηρεάζουν τις επενδυτικές αποφάσεις. Το υψηλό επίπεδο της φοροδιαφυγής και της αδήλωτης εργασίας επιφέρει μείωση των φορολογικών εσόδων και στρέβλωση της οικονομίας. Η πρόσβαση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση εξακολουθεί να είναι περιορισμένη.

- (25) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ρουμανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Ρουμανία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Ρουμανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 4 κατωτέρω.
- (26) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σύγκλισης και η γνώμη του⁴ αποτυπώνεται ιδιαιτέρως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

⁴ Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Ρουμανία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να περιορίσει την απόκλιση από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2016 και να επιτύχει ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 0,5 % του ΑΕΠ το 2017 εκτός εάν ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος τηρηθεί με μικρότερη προσπάθεια. Να διασφαλίσει την εφαρμογή του δημοσιονομικού πλαισίου και να ενισχύσει περαιτέρω τη φορολογική συμμόρφωση και την είσπραξη φόρων. Να διασφαλίσει ότι οι νομοθετικές πρωτοβουλίες δεν υπονομεύουν την ασφάλεια δικαίου και δεν θέτουν σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Εφόσον είναι αναγκαίο, να θεσπίσει μέτρα για τον μετριασμό των εν λόγω κινδύνων.
2. Να ενισχύσει τις υπηρεσίες του εθνικού οργανισμού απασχόλησης προς τους εργοδότες και τους αναζητούντες εργασία, ιδίως με την προσαρμογή των υπηρεσιών στο προφίλ των ατόμων που αναζητούν εργασία, βελτιώνοντας τη σύνδεσή τους με το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών υπηρεσιών, και προσεγγίζοντας τους μη εγγεγραμμένους νέους. Να θεσπίσει, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, αντικειμενικά κριτήρια για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού. Να αναλάβει δράση για την πρόληψη της πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο και την αύξηση της παροχής ποιοτικής εκπαίδευσης, ιδίως μεταξύ των Ρομά. Να εγκρίνει την εξίσωση της ηλικίας συνταξιοδότησης για τους άνδρες και τις γυναίκες.
3. Να περιορίσει τις άτυπες πληρωμές στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και να αυξήσει τη διαθεσιμότητα της εξωνοσοκομειακής περίθαλψης. Να ενισχύσει την ανεξαρτησία και τη διαφάνεια της διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων στη δημόσια διοίκηση. Να απλοποιήσει τις διοικητικές διαδικασίες για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Να ενισχύσει την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων.
4. Να βελτιώσει την πρόσβαση σε ολοκληρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, να επεκτείνει τις βασικές υποδομές και να προωθήσει την οικονομική διαφοροποίηση, ιδίως στις αγροτικές περιοχές. Να θεσπίσει και να υλοποιήσει το ρυθμιστικό σχέδιο για τις μεταφορές. Να ενισχύσει την ιεράρχηση και την προετοιμασία του σχεδίου δημόσιων επενδύσεων.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*
